

KAREL
HYNEK

Macha

| 02 Mejdan v knihovně | 03 nový projekt – Dotkni se ideí | 05 literární příloha – soutěž Máchovou stopou
| 09 osobnosti v knihovně – Radek Fridrich | 11 Den poezie | 12 výtvarná příloha – Veronika Tílšerová

Paletky

**Knihovna na pěší zóně
aneb udělej si sám.**

Vyrobít si sám, kutit, přetvářet, recyklovat. To vystihuje celosvětový trend DIY, neboli „do it yourself“, „jako udělej si sám“. Ve stejném duchu vznikla pro veřejný prostor malá knihovna ze dvou dřevěných palet. Společnými autory a realizátory myšlenky jsou knihovník Jakub Švácha a výtvarnice knihovny Eva Vopelková.

více z knihovny na s. 03

Máchovou stopou

**Ukázku výherních textů finalistů
literární soutěže najdete v literární
příloze novin.**

Konečný žebříček v obou dvou kategoriích byl za přítomnosti porotců i finalistů soutěže vyhlášen 26. 11. v odpoledních hodinách v Praze.

více v literární příloze s. 04—08

Adam Chroust

**Stingl Miloslav – Biografie
cestovatelské legendy.**

Adam je mladý dokumentátor, producent a projektový manažer. Vystudoval historii na Masarykově univerzitě v Brně a je milovníkem 19. a 20. století. Díky své vášni k české a světové historii se spřátelil s Dr. Miloslavem Stinglem a tím získal svolení zmapovat jeho jedinečný život.

více v knižních novinkách s. 10

Rozhovor se Zdenkou Skálovou

Zdenka Skálová provází knihovnu od 90. let. Je pro mnohé inspirací. Při příležitosti oslav výročí knihovny získala titul Osobnost knihovny.

**„Knížky jsou moje
láska už odmala“**

Knihovnice, učitelka, držitelka ceny „Křesadlo 2010“ a „Oskar: Cena za lidskost“ a především žena, která přes svůj věk má plno aktivit. To je Zdenka Skálová a my jsme moc rádi, že ji mezi námi máme.

Jak jste se ke knihám dostala poprvé?

Knížky jsou moje láska odmala. Do knihovny jsem chodila už jako školáčka, dokonce jsem knihovnictví chtěla studovat, ale to bylo víceleté studium, takže jsem nakonec zvolila pedák (pedagogická střední škola). Ale potom, jak jsem postupem času procházela různými pracovišti, jsem s knihovnou vždycky nějak spolupracovala.

**Jaké jsou vaše nejhezčí vzpomínky na
knihovny obecně?**

Moje nejkrásnější pracovní období bylo, když jsem už jako důchodkyně 10 let působila v knihovně v Pokraticích, to bylo úžasné období. Oproti školství bezproblémové. Byla to pobočka, kde jsem si byla svou paní, od ředitelky až po uklízečku. Přišla jsem tam také do kontaktu s počítači a to bylo fajn.

**Zmínila jste, že jste pracovala ve školství.
Co jste učila?**

Češtinu a ruštinu. Nejdříve jen první stupeň a pak jsem si dálkově dodělala i ten druhý. Učila jsem dohromady třicet šest let.

K tomu, že jste se stala knihovnicí, jste se dostala jak?

Přes četbu. Chodila jsem tam docela často, až mě jednou oslovili. Dokonce jsem dělala ve školství v posledních letech metodičku pro práci s knihami, proto jsem měla kontakty – smích. Původně jsem měla domluveno, že bych mohla jezdit s pojízdnou knihovnou, ale nakonec potřebovali obsadit knihovnu v Pokraticích. Takže jsem nastoupila tam.

Dnes pracujete jako dobrovolnice pro Hospic sv. Štěpána. K této práci jste se dostala také přes knihovnu?

Ne ne. Vite, když jsem ovdověla, začala jsem hledat nějakou životní náplň. Do hospice chodím už asi 13 let. Prakticky vlastně skoro celou dobu, co tady existuje. Neprovádím tam zdravotnickou činnost, ale kulturní. Založila jsem knihovnu i tam.

Od hospice jste také získala pár cen. Jaké byly vaše pocity?

No jistě, že to člověka potěší, když vidí, že jeho práce má smysl.

Co ještě děláte ve svém volném čase?

Mám těch aktivit docela hodně, chodím cvičit, chodím zpívat. Také spolupracuji s knihovnou a působím v klubech spolku LiPen: Klubu tvůrčího psaní pro seniory a Klubu aktivního stáří. Máme úžasnou vedoucí Helenku Ulčíkovou Lendackou, která nám tam připravuje zajímavé programy. Mám také skupinu šesti kamarádek, se kterými se scházíme na cvičení a zpíváme v Diakonii. Hlavně se všude setkávám s hodně prima lidmi, což mě na tom nejvíc baví.

Co vás baví v Klubu aktivního stáří?

Dělají se tam různé činnosti. Od cvičení, jelikož ta naše vedoucí působila i dva roky v Číně, má odtud různé poznatky. Například spolu cvičíme cviky, které se tam naučila. Je to moc šikovná a obětavá paní.

Jsou nějaké věci, které byste ještě chtěla vyzkoušet?

Víte, za chvíli jdu na operaci s kyčlí. Takže všechno záleží na tom, jestli se to podaří. Vždycky jsem chodila ráda po výletech, všechny kopečky okolo mám prochozené, takže když se to povede, tak bych se chtěla vrátit do všech svých aktivit. Jenže to víte, v mém věku se říká, že „zub času hlodá“.

Odkdy máte možnost spolupracovat s litoměřickou knihovnou?

Já jsem náplava. My jsme se přistěhovali v roce 1968, takže prakticky od té doby. Intenzivnější to bylo pak, když jsem začala pracovat v Pokraticích. To bylo do roku 2000.

Pamatujete si, jak knihovna vypadala dřív a jaké změny tu mezitím proběhly?

Samozřejmě je tu nové, velmi pěkné vybavení. Takové moderní. Chtěla bych také vyjádřit velkou pochvalu zdejší knihovně, protože pořádá řadu zajímavých přednášek a činností... Mám s některými pracovníky pěkné osobní vztahy. A celkově si myslím, že tu všichni dělají moc užitečnou práci.

Šárka Dragounová

Knihovna letí

V září naše knihovna získala prestižní ocenění Knihovna roku. Uděluje ho každoročně Svaz knihovníků a informačních pracovníků v několika kategoriích (podle počtu obyvatel obce, ve které knihovna sídlí). Bývá zvykem, že komise zdůrazní, v čem je daná knihovna výjimečná. U nás to byly „vynikající komunitní a vzdělávací aktivity“. Shodou okolností jsme tuto skvělou zprávu obdrželi ve chvíli, kdy jsme dokončili pro nás velmi důležitý dokument nazvaný „Vize rozvoje knihovny do roku 2020“. V budoucnosti bychom naši knihovnu rádi viděli jako „samoobslužnou“.

Co to znamená? Jednoduše řečeno to, že čtenář vstoupí do budovy, vypůjčené knihy vrátí a nové si vypůjčí, aniž by nutně musel přijít do kontaktu s odborným pracovníkem. Neberte mě, ale prosím za slovo! Realizace takového projektu je finančně velmi náročná a navíc: sídlíme v historické budově, a tak možnou realizaci limitují i prostorové možnosti. Ale i ono samotné „přibližování se k této představě“ za to stojí.

Možná jsme snílci. Jenže: bez snů to zkrátka nejde! Říká se, že ten, kdo má sny (myslím ty příjemné), má současně i křídla. (Také se vám vybavila úžasná knížka Ivana Vyskočila „Vždyť létat je tak snadné“?). Já tomu věřím.

A proto jsem také přesvědčen, že má cenu o naší představě mluvit, neboť knihovna, která „letí“, si takové sny zkrátka zaslouží.

Krásný zbytek podzimu, krásnou zimu a hlavně – krásné sny!

Karel Tománek

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ROKU 2016!

Je nám ctí Vám oznámit, že Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích získala v kategorii měst nad 20 000 obyvatel ocenění za komunitní a vzdělávací aktivity.

Mejdan!

Kdo neviděl, neuvěří. Kdo kdy ale v Knihovně K. H. Máchy v Litoměřicích byl, ten by věřit mohl. Naši čtenáři jsou již po letech, kdy se knihovna zapojuje do řady akcí a nevynechá snad ani jedinou příležitost, jak vzdělat, informovat, zabavit či pobavit, zvyklí téměř na cokoli. Ale že se bude přímo v prostorách historické budovy konat takový mejdan na počest 70. narozenin, to jistě nikdo nečekal. A či to vlastně byly narozeniny? To snad ani nemusím zmiňovat.

Hned na zahájení večera předvedli knihovníci, že to nejsou jen zapálení knihomolové, ale že jsou i ostřílenými herci a vystříhli na balkóně scénku na uvítanou všem návštěvníkům a gratulantům. Ne každý sice pochytil, v čem scénka spočívala, ale zaručeně všichni byli dost překvapeni. Tímto však všeobecný údiv nekončil. Uvnitř budovy už totiž na hosty čekalo občerstvení a všem litoměřickým máničkám známá kapela Baťa a Kalábůf něžný beat. Ano, slavilo se, a slavilo se hodně a hodně dlouho.

Narozeniny měla kulturní instituce, a tak si, krom hudby a Baťově recitací vlastních básní o pauzách kapely, mohli návštěvníci užít i jiných laskomin. Například projekci retro videa z knihovny a krátké animované filmy Marka Rubce a studia Got Neighbours. Nebo havraními knihami rozlétanou vernisáž výstavy Časoprostor, s fotografiemi prolínajícími minulost s přítomností, zakončenou zrcadlovou interaktivní instalací s šesti podobami K. H. Máchy od autorek Evy Vopelkové a Ivy Červinkové. Komu se z toho celého večera plného obrazů, fotek, hudby, filmů, chlebiček a vína zamotala hlava, zašel na oddělení beletrie, kde úřadovali bří Květoňové a Andere Seite Studio se svým Kubinstadt kabinetem, až po strop naplněným kvalitními čaji, notesy a soškami vlastní tvorby.

Jednoho by takto nabitý večer vyčerpál, pokud by na to měl čas. Ten však knihovníci nikomu nedopřáli a hned, jak zaznělo první odbití desáté hodiny, vzduchem prolétla první raketa a nad Mírákem se rozehrálo další představení. Alarmy aut na parkovišti houkaly, petardy bouchaly, barvy obličejů opodál stojících lidí se měnily... To byl závěr, který všem připravil ohňostroj kavárnou Fér Kafe darovaný. Sladkou třešinkou na narozeninovém dortu už snad mohl být jen světově neznámý DJ Karel Hynek Švácha, se svým gramofonem značky TESLA a knihovním fondem největších pecek počínaje Rolling Stones a konče Jožkou Černým. Jak bylo psáno v úvodu – kdo neviděl, neuvěří. Ale: modří již vědí.

Karel Hynek Mácha

3/2016

Vydává příspěvková organizace
Knihovna Karla Hynka Máchy
v Litoměřicích
Mírové nám. 26
412 01 Litoměřice
E: info@knihovnalitomerice.cz
T: 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz

Editorka: Ivana Červinková
Redakce: Jakub Švácha, Barbora Adamcová, Šárka Dragounová,
Jaroslav Balvín
design: Eva Vopelková

Tisk Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.
Ústí nad Labem

ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva
kultury ČR E 18798

Paletky

~ pokračování ze s. 01

Velkou inspirací k vytvoření knihovny ze dvou palet pro pěší zónu byla letní akce Města čtou. „Viděl jsem, že to má smysl, nabídnout lidem v parku knihy a časopisy, že si je půjčují a čtou“, vysvětluje Jakub. Tou dobou ležely dvě palety na zemi a dobře se na nich na polštářích posedávalo. Na podzim byla příležitost proměnit je v malou knihovnu připravenou na další akce ve městě. Nápis na ní „půjč si, vrať a nebo vyměň“ vystihuje myšlenku autorů, „aby lidé mohli přinést knihu, kterou chtějí někomu věnovat“.

„Na náměstí jsme viděli, že si každý něco vybral, občas nějaké knihy zmizely, protože se lidem asi hodně líbily.“ Říká s úsměvem, i vážností Jakub. Myšlenky na ztráty, nebo poškození je třeba hodit za hlavu. Stále převažuje světlejší stránka věci, že se najde větší část lidí, kteří knihy po přečtení vrátí, nebo smění za jinou knihu. „Do takové knihovny patří knihy, které chtějí lidé vyhodit, ale samy knížky si to ještě nezaslouží, mohou tak ještě posloužit někomu jinému.“ Dodává Jakub.

Knihovníci by rádi v Litoměřicích zrealizovali knihobudky a také se připojili k projektu „Kniha do vlaku“ Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem. Tyto knihovny ve veřejném prostoru mají v sobě kouzlo tajemství a vzbuzují chuť prozkoumat jejich obsah. Eva dodává: „Knihobudky zvou k setrvání v místě, kde se nachází. Já sama si málokdy udělám na čtení čas doma, pro-

tože mne tam obklopuje hlavně práce. Lépe se mi čte venku. V parku, krajíně, nebo na příjemném místě. Mě osobně by potěšilo narazit v budce na poezii, nebo příběh, který by mne vtáhl do dalších míst a dějů.”

ič

Dotkni se idejí

— setkání o myšlení, myšlenkách a myslitelích

| o filozofii nejen pro středoškoláky

Antonín Štěpanovský, student filozofické fakulty, pořádá v knihovně setkání otevírající témata filozofie. Jsou příležitostí pro diskuzi, kladení otázek a hledání odpovědí. Program je určen především středoškolákům, ale účastnit se může také širší veřejnost. První setkání bylo věnováno Tomáši Garrigue Masarykovi a na druhém jsme společně besedovali se zenovým mnichem Radkem Steigerem. Na co se můžete těšit příště? V předvánočním čase otevřeme téma a myšlenky svatého Augustina – Aurelia Augustina.

ič

„Myšlení je součástí všedního života každého z nás, kdy, kam, co, proč... To vše naše mysl vyhodnocuje, plánuje, zpracovává, ukládá, užívá... Každý den projde naším vědomím mnoho informací i myšlenek a někdy je minuta pro jejich trvání až příliš, jak jsou zbytečné. Jsou ale myšlenky, pro které byl jeden život krátký, trvají, zůstaly nám zachovány! Chopme se jich, protože ony za to stojí!“

Antonín Štěpanovský

Kamarádka knihovna

Dětské oddělení se účastní soutěžní výzvy o nejlepší knihovnu pro děti Kamarádka knihovna, kterou již pošesté pořádá Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR a Klub dětských knihoven SKIP. V prvním kole rozhoduje počet vyplněných vysvědčení, v nichž děti ohodnotí oddělení známkami jako ve škole. V dalším kole bude hodnocena řada statistických ukazatelů: například provozní doba, procento registrovaných dětských čtenářů z celkového počtu dětí ve městě, počet výpůjček na dítě. Dále množství akcí pro děti, počet počítačů pro děti, přírůstek knihovního fondu pro děti a další aktivity oddělení v Klubu dětských knihoven. Držte nám palce a chcete-li nás podpořit, už víte jak na to.

ič

„Mám to tam rád, kamkoliv sáhnu, je tam něco zajímavého. Nejčastěji si tam chci vzít rozečtenou knížku z domova a pak mě šťve, když si ji zapomenu. To se mi stalo i dneska. Tak jsem si našel knížku největší rekordy z roku 2006 – to mne bavilo. Rád zajdu dozadu na pódium, tam jsou takový ty polštářky na kterých se dobře leží. Bývám tam 2 hodky. Těším se na ten čas, který strávím v knihovně.“

Matyáš, 10

„Nejradši se uvelebím na červeném gauči. Často si tam jdu sednout, udělám si svoji pohodu. Půl hodina, to stačí, ale lepší je, když tam jsem hodinu, je to takové příjemnější. Už tam si čtu knížky, které si vezmu domů. Nejradši mám fantazy, nadpřirozené bytosti. Teď čtu Čarodějnice z Hexo – je to o holce, která zjistí, že je čarodějnice, odchází někam na školu a tam řeší záhady.“

Vanda, 12

„Právě čtu Jůlinku a její zvířátka. Jůlinka se chce stejně jako její maminka stát veterinářkou, má koně, soutěží s ním. Líbí se mi příběhy se zvířátky, asi je to těžké, ale chtěla bych být také veterinářkou. Do knihovny jezdíme ze Žernosek, někdy nás vezou rodiče. Vysadí nás a jedou pryč. My si vypůjčíme knížky a hned pak jdeme na kroužek.

Není to tu jako normální knihovny, je tady gauč, polštářky a hodně knížek, takže to je takový hezký.

Líbí se mi výzdoba v knihovně, brnkali jsme na vlasce, na kterých visí knížky, které tady teď lítají.“

Kristýna, 9

„Do knihovny chodím s maminkou a tatínkem. Vždycky si tady lehneme a čteme knížky. I maminka a tatínek si vybírají a prohlíží. Mě se líbí tady tyhle veliký polštáře. Na nich ležíme, nebo sedíme. Minule jsem si půjčil knížku O letadélku Káněti, právě ji čtu, ta se mi moc líbí.“

Jakub, 7

Máchovou stopou

Literární soutěž Máchovou stopou, kterou pod záštitou města Litoměřice každoročně vyhlašuje Knihovna K. H. Máchy, letos obleslalo 35 soutěžících. 23 příspěvků dorazilo od vysokoškoláků a dospělých, zhruba napůl od mužů a žen. 12 textů soutěžících v kategorii středoškoláků zaslaly výhradně dívky. Porotci, jimiž letos vedle administrátora soutěže Jaroslava Balvína byli spisovatelé Petra Hůlová a Emil Hakl, rozhodli o finalistech na jednání v Praze počátkem října.

Na úvodní Balvínovu otázku, co kdo na textech upřednostňuje, zda např. uvěřitelnost děje či neotřelé metaforu atd., odpověděl Hakl takto: „Je zbytečné kolem toho dělat nějakou politiku – slušný text pozná více-méně každý. Měl by mít od všeho trochu – být aspoň trochu svižný, pokud možno zasazený do obecně sdílené reality a aspoň maličko přesný v popisech. Ta přesnost je možná ze všeho nejdůležitější. Trocha nadhledu taky neškodí. No a to je v zásadě všechno. Když na to přijde, mohl by ještě mít nějakou jasnou pointu. Ale když nemá a splňuje předchozí body, úplně to stačí.“ „Aby ten text nebyl krkolomný, byl čitelný a nebyl trapný – ať už je metaforický, detektivní, či minimalistický,“ vyjádřila svůj hodnotící přístup Hůlová. Konečný žebříček v obou dvou kategoriích byl za přítomnosti porotců i finalistů soutěže vyhlášen 26. 11. v odpoledních hodinách v Praze. Na finalisty čekaly knižní odměny, diplom a čerstvé noviny Knihovny K. H. Máchy s jejich texty.

Středoškoláci

1	Barbora Šiňorová
2	Denisa Korotvičková
3	Lucie Prandstetterová

Dospělí

1	Michal Pětík
2	Marcela Handlová
3	Petr Košek

Pozn. red.: Vítězku kategorie středoškoláků Barboru Šiňorovou se organizátorovi soutěže nepodařilo kontaktovat ohledně zaslání medailonu ani předání výhry.

Jaroslav Balvín

Michal Pětík (nar. 1985 v Roudnici nad Labem) po gymnáziu absolvoval studium na Vyšší odborné škole publicistiky v Praze a později vystudoval divadelní dramaturgii na Janáčkově akademii múzických umění v Brně (v ateliéru prof. PhDr. Václava Cejpka a doc. MgA. Zbyňka Srby, Ph.D.). Již během studií v Brně uvedl několik svých dramatických textů (monodrama Devon – fiktivní vzpomínky Dicka Francise, jednoaktové hry [S]milování nebo Manžel a pes). Osm let působil jako dramaturg v Městském divadle v Mostě. Píše kratší i delší prózy a písňové texty. Je autorem scénáře a hudby ke středometrážnímu filmu Sen o psu (režie Tomáš Princ). Vytvořil hudbu k několika inscenacím a působí v hudebním tělese Světla.

Marcela Handlová (nar. 1970 v Jindřichově Hradci) svou literární tvorbu zahájila v roce 2011 psaním článků zaměřených na regionální historii do Jindřichohradeckého deníku. Následujícího roku navázala kratší spolupráci s Českým rozhlasem České Budějovice, který do vysílání zpracoval dvě její povídky. Roku 2014 vydala knihu povídek nazvanou Rozcestí a ještě téhož roku knihu Jindřichův Hradec trochu jinak, aneb co v průvodci nenajdete. Další kniha, Řemesla historická nejen jindřichohradecká, se dostala na pulty obchodů roku 2015. Zatím posledním dílkem je příběh z let druhé světové války nazvaný Hrobník.

Petr Košek (nar. 1972) prošel různými stupni vzdělání a některé z těchto stupňů formálně i úspěšně zakončil. Pracuje jako vedoucí skladu. Je ženatý se závazky a společně se svou rodinou žije v malé obci nedaleko Hradce Králové. V zálibách je přelétavý. Pokud mu zbývá volný čas, který potřebuje něčím zalepit, tak většinou sáhne po klasické knize. Je poměrně náruživým shromažďovatelem knih. Má rád historii a již dlouhá léta systematicky jezdí na hradní zříceniny, nedávno si do statistik zaznamenal navštívené místo pod číslem 314. Občas, ale ne moc často, něco napíše. Možná je to důsledek přílišného čtení. Každopádně se na svou tvorbu snaží dívat objektivně a příliš jí nikoho neobtěžovat. V případě této soutěže však neodolal konfrontovat své dílo s názorem tak slovutných porotců. Dodatečně se za to omlouvá.

Denise Korotvičkové je 16 let a studuje na gymnáziu v Trutnově. K samotnému psaní se dostala teprve před třemi či čtyřmi lety, přičemž poslední dobou se věnuje převážně psaní prózy. V literární tvorbě samotné je pak pro ni důležité především sdělení či morální ponaučení. Avšak neméně podstatný je pro ni také humor užitý v textu a schopnost autora pobavit svou tvorbou čtenáře. Podobná měřítka pak uplatňuje také pro své vlastní texty.

Lucii Prandstetterové je 17 let. Je studentkou víceletého gymnázia a tvůrčímu psaní se ráda věnuje, dá se říct, už od malička. Vždycky ji totiž fascinovalo, jak moc může čtenáře pohltnout taková dobře napsaná kniha a kolik toho člověku může dát. Proto se tedy pustila do vlastní tvorby a právě proto také doufá, že jednoho dne by snad také nějakého takového dobrého výsledku mohla dosáhnout. Její velkou zálibou je pak mimo jiné hlavně tanec. Již sedmým rokem se věnuje latinsko-americkým a standardním tancům a druhým rokem pole dancu.

Řezník

Otevřel oči do tmy. Vstal a rozsvítil v chodbě. Zkosené oranžové světlo dopadlo na starý koberec v kuchyni. Venku už je kurevská zima, pomyslel si.

Předtím se mu zdálo, že z vikýře vyhlédl do oslnivé zářící letní krajiny. Daleko od vlhce páchnoucího sklepa, kde jsou u zdi vyrovnané okurky a kompoty. Hleděl do dětství zasypaného sutinami času.

Stál tu v trenýrkách, třásl se zimou a pociťoval klid.

Myl si obličej a přes šplíchání vody zprvu neslyšel zvonění. Když si otíral tvář, přeci jen mu přišlo, že cosi zaslechl.

Vašku!

Venco!

Zamrazilo ho v zátylku, když po ránu slyšel své jméno, kýmsi vykřikované do chladného povětří. Volání přicházelo zblízka, odněkud z verandy. Pomalu sem došel a za prosklenými dveřmi viděl tmavý obrys chlapské postavy. Jako mlžný opar na okně.

Řekl: „Kdo tam?“

„No to je dost, už jsem myslel, že ti něco je,“ zahučel chlap a Václav v šeru poznal Zdeňka Štiku. Otevřel dveře.

„Co chceš?“ zabručel Václav.

„Prase má zlomenou nohu,“ pravil Štika. Znělo to jako tajná šifra.

„Co se stalo?“

„Spadlo na něj druhý prase.“

„Jo tak,“ dodal Václav.

Chvilí mlčeli, až Štika řekl: „Přijdeš? Leží tam a řve.“

„Jo, jenom se voblíknu, vezmu věci a přijdu.“

Štika se otočil a jeho široká záda zmizela za rohem. Václav se oblékl do montérek, vzal si velkou zástěru, nástroje a za chvíli

zamykal dům. Vzduch ještě nebyl tak studený, ale zem během posledních dvou týdnů prochladla a bylo jasné, že podzim se usídlil v kraji.

Václav ucítil štiplavý pach spálené česnekové natě. Ale dým z ohně nikde nespátřil. Vysoké nebe bylo namodralé a čisté.

Václav

Pohledu na krev přivykl, ale dodnes mu vadí, že je horká a kouří se z ní. Dlouho mu trvalo, než se šzil s tím, že živému odnímá život; že asistuje smrti při práci. Kdysi četl knihu o toreadorech – Smrt odpoledne. Přistupuje od té doby k zabíjení jinak. Není to pouhé usmrcení, ale obřadný úkon: jako by on i zvíře byli na celé věci dohodnuti. Zvíře přijme svůj úděl a on se k němu na oplátku zachová s úctou.

Došel ke Štikovu příliš velikému a ošklivému domu. Ten dům nevyvolával představu pohodlí či vřelosti, ale spíše nevkuasu a touhy po honosnosti. Chtěl se chlubit barevnými pírký, ale všichni odvraceli zrak.

Václav vstoupil na popraskanou betonovanou cestu, mondrianovsky posleповanou tenkými pruhy asfaltu. V ranním oparu se objevil červený lak traktoru, z ubohých růží při straně vyhlédla neduživá kočka a ostrážitě si Václava měřila.

Prase leželo venku. Nedokázalo už ani stát, natož utéct. Nohu mělo nepřirozeně pokroucenou, těžce vzdychalo a jeho malá očka byla zastřena strachem a bolestí. Mlha se pomalu zvedala a slunce ji prosvítilo. Štikův otec pozoroval dění a vypadal, že všechno vidí poprvé v životě. Václav by si hubeného starce nebyl všiml, kdyby starý Štika procky nepravil: „Dneska bude teplo.“ Potom až do oběda mlčel.

Slunce nahlédlo do šedivých chlívů, první paprsky dopadly na naechranou srst bázlivých králíků, zrní na valníku zářilo jako

zlato a vše se vnořilo do medového světla. Václav se otočil směrem k praseti a pomyslel si, že umře v krásný ráno a že to taky mohlo bejt mnohem horší.

Štikův desetiletý syn Karlíček, obtloustlý hajzlík, přistoupil k praseti, naklonil se nad ně a s hlubokým zaujetím je pozoroval. Buclatým prstíkem opatrně dloubal do měkého prasečího rypáku. Prase v jednu chvíli kýchlo, barokní Karlíček se ulekl a ztěžka si dřepł. Chlapi se tomu smáli a starý Štika moudře pokyvoval hlavou. Zrudlý Karlíček se rychle zvedł, jak jen mu jeho neforemné tělo dovolilo, a ve zrudlé tváři měl výraz ponížení a nenávisti. Václav ho neměl rád. Karlíček byl nevychovaný, nikdy nezdravil, a když už, tak s jakýmsi opovržením. Václav ho považoval za zlého. Styděl se za to, že dítě považuje za zlé, ale nemohl si pomoci. Možná, že tohle nicotné ponížení v Karlíčkovi zůstane, poroste, nabobtná a až se nasytí, vyvrhne nového a mnohem horšího Karlíčka.

„Vašku, zabiješ to prase?“ tykal Karlíček Václavovi.

„Zabiju.“

„A proč?“ zeptal se s jakousi úskočností. Už byl na otázky typu proč poněkud velký.

„Trápilo by se.“

„A řvalo by, vid?“

„Hm,“ zabručel Václav a šel si raději po svých.

Netrvalo dlouho a Václav přiložil nástroj smrti k prasečímu čelu, pohlédl mu do oka, prase odrfklo a Václav je odpravil. Cuklo sebou, pak znovu a bylo dokonáno. Ostrým nožem pak otevřel prasečí krk, ven se řinula šarlatová tekutina a stoupala z ní pára. Václav se potom činil dle zvyku a zkušeností, a když slunce ohřálo vzduch, dokonalý stroj prasečího těla byl rozebrán a každá součástka podléhala dalšímu dělení.

Štika celou dobu mlčel, jen občas Václava popatřil nečitelným pohledem. Karlíček pobíhal kolem kádě, švihal klackem a žadoňil, aby ho otec pustil na motorku. Když to Štika s cigárem v koutku úst a rukama po lokty v krvi zamítl, dožadoval se alespoň toho, že bude míchat krev.

„Tak ho nech,“ vemlouvala se Karličkova babička, a tak Karlíček směl míchat krev a tvářit se u toho jako násilný idiot.

Václav se zeptal Štiky: „Furt sečeš?“

„Hm, mám tam ještě dva hektary.“

„Bejci pěkně vyrostli.“

Štika se nepatrně usmál. „Jsou pěkný, co?“ odušil.

Václav nevěděl, co dalšího říct. Štika naň upřel zrak a Václav v jeho zmateném pohledu vytušil nevyřčenou otázku. Štika mírně pokýval hlavou a odhodil nedopalek do tizianové směsi bláta a krve. Pak oznámil: „Jiřina vođešla.“

Václav mlčel a stejně jako Štika předtím kýval hlavou.

„Táhla to s nákym z města.“

„To je na hovno, Zdeňku.“

„Hm, prej jsem moc žárlivej,“ ucedil Štika, jako by si uplřl.

Václav byl v rozpacích.

„Mám kluka, tak je to dobrý.“

Karlíčka mezitím míchání krve přestalo bavit.

Slunce se vyšplhalo vysoko na oblohu.

„Udělám jitrnice,“ pověděl Václav.

Štika mu řekl: „Dej si ještě panáka, Venco.“

„Dneska už ne, Zdeňku.“

„Ale... Jdi někam!“

„Tak jo, dík,“ pravil Václav.

„Neni zač,“ odušil Štika.

Po poledni kolem nich proběhl Karlíček a ztratil se za rohem vysokého prázdného domu. Ozval se rachot startující motorky.

» Michal Pětík

Poslední bojovka

Zvolna doznívá Ave Maria a já si teprve teď naplno uvědomuju, že svou mámu už nikdy neuvidím. Mám tak stažené hrdlo, že bych nedokázala říct ani slovo. Stojíme tiše v malé kostelní kapličce jen tři. Táta, můj brácha a já. Přesně tak si to máma přála. Nevím, komu z nás je huř. Možná tátovi, jak se asi musí cítit sám.

Venku, před hřbitovním kostelem, se mi smyčka kolem krku uvolňuje. „Já za tebou zítra zajdu, táto. Nebo, nechceš jít k nám? Aspoň na čas.“ Zakrouťí hlavou. Pavel stojí o kousek dál a čeká, až můj monolog skončí. Už dva roky jsme spolu nepromluvili ani slovo. Táta se zarudlýma očima podívá nejprve na něho a pak na mě. „Chováte se jako hlupáci. Myslel jsem, že aspoň tady...“ Nedokončí větu a zlostně mávne rukou. Rychle nastoupí do auta a už beze slova odjíždí.

Tak jsme tam zůstali dva. Vlastně jeden a jeden, protože se snažíme dělat, že k sobě nepatříme. Naše pohledy se na okamžik setkají a mně připadá, jako by mi chtěl Pavel něco říct. Pak i on nasedne do svého auta a je pryč. Mně se najednou vůbec nikam nechce. Toužím jen po chvílce klidu a samoty. Znovu procházím vrátky hřbitova a jen tak nazdařbůh chodím mezi hroby. Hlavou se mi honí spousta nepřijemných myšlenek. Usedám na nejbližší lavičku a snažím se vybavit si vzpomínky. Zavřu oči a přede mnou najednou stojí dva lidé. Máma před nemocí a po ní. Rozhodnu se tu druhou vymazat.

Uplynul týden a na mě čekalo největší překvapení mého života. Ve schránce jsem našla dopis. Že na tom není nic divného? Nebylo by, kdyby obálka nebyla napsána rukou mojí mámy. Položila jsem dopis na stůl, udělala si kávu a přemýšlela, jestli ho mám otevřít. Moje ticho přeruší zachrastění klíčů v zámku. „Co tu tak sedíš? Stalo se něco?“ Slávek vezme do ruky dopis. „Proč

si to nepřečteš?“ Svou odpovědi mého muže uvedu v úžas. „Protože to posílá moje máma.“ Zírá na mě a možná přemýšlí o mém zdravém rozumu. „Co mi asi píše?“ Ptám se ho úplně nelogicky. „Nesmysl. Bude to jen podobné písmo. Rozlep to.“ Poslechnu ho a vzápětí zjišťuji, že se mýlil. Rychle přelétnu řádky a pak mu ho podám. „Co to je za blbost? Jaká jeskyně?“

„Přeci jsem ti vyprávěla, že jsme jako děti měly takovou schovávačku, říkaly jsme tomu základna. Chodily jsme tam s mámou a ona tam pro nás vymýšlela různé bojovky.“ Slávek zakrouťí nechápavě hlavou. „A proč bys tam měla ve středu chodit? To bude nějaký špatný vtíp. Doufám, že tě to ani nenapadne. Třeba tě tam chce někdo vylákat.“

„Nesmysl. O naší základně jsme věděly jen my tři. Ani táta přesně neví, kde to je.“ Pak jsem si všimla, že v obálce ještě něco je. Klepla jsem s ní a na stůl vypadla malá obálka, na které bylo napsáno – Otevřít až na místě.

Na středu jsem si vzala v práci volno a řídila jsem se přesně podle instrukcí v dopise. Jen v jednom jsem neposlechla. Slávkovi jsem na podrobné mapě ukázala, kde mě má v případě, že se ztratím, hledat. „A budeš mít s sebou mobil a každou půlhodinu mi zavoláš. Ne, že napišeš, zavoláš.“ Svému starostlivému muži jsem vše slíbila a vydala se na cestu.

Auto jsem nechala u hospody a velkým obloukem, abych nikoho známého nepotkala a nemusela nic vysvětlovat, jsem funěla do kopce. Musím uznat, že za těch dvacet let nějak vyrostl. Snad to ještě najdu, napadlo mě. Moje obavy byly zbytečné. Šla jsem najisto.

Zatímco kopec vyrostl, jeskyně se smrskla. Vsoukala jsem se dovnitř. Ze všech stran na mě začaly útočit krásné vzpomínky a z očí se mi vyhrnuly vodopády slz. Najednou mi

bylo všeho neskutečně líto. Před očima mi doslova létaly všechny zážitky dávných let a já si přála, aby tu se mnou byl alespoň můj brácha. Ale bylo mi jasné, že se to všechno pokazilo už napořád. Na tu hádku, která se odehrála před dvěma lety, nikdy nezapomenu. „To je snad moje věc, s kým chci žít, ne? Ty mi do toho kecat nebudeš!“ Řval tehdy Pavel jako nepřičetný. „Jo, to klidně můžeš, ale opustit takovou skvělou ženskou, jako je Jitka, kvůli takový couře!“ Tahle věta stačila, aby Pavel nadobro práskl dveřmi u našeho bytu. Pak se odstěhoval a přestali jsme se vídat.

Zavrčení mobilu mě vrátilo do současnosti. „No to je dost! Proč jsi mi nevolala. Já tu umírám strachy.“ Vysvětlila jsem, že je vše v nejlepším pořádku, a ujistila svého starostlivého muže, že se za chvíli určitě ozvu. Vysoukala jsem se z jeskyně a rozlepila menší obálku. „Pokud jsi tam ještě pořád sama, tak na to zapomeň a jeď domů. Jinak od jeskyně pět kroků...“ V tu chvíli se ozvaly kroky za mnou. Otočila jsem se a spatřila Pavla, který držel v ruce stejnou obálku, kterou jsem před týdnem dostala i já. „Co tu děláš?“ Zeptala jsem se. Pavel mi podal dopis. „Tohle mi přišlo. Mám se řídit...“ Zasmála jsem se. „Přesně podle pokynů.“ Rychle jsem přeběhla první řádek malého dopisu. „Jestli jsi tam sám, zapomeň na to a jeď domů, jinak pět kroků...“ A tak jsme šli spolu od ostružin pět kroků doprava, bříza, sedm doleva, kámen...

Najednou se někam ztratila léta dospělosti a my jsme jako tenkrát pobíhali po lese a hledali zakopaný poklad. Tabulku čokolády nebo sáček bonbónů. „Tak, tady to je.“ Pronesl nedočkavě Pavel a oči mu svítily jako kdysi. Bylo tam obojí a ještě něco navíc. Pečlivě zabalený balíček černobilých fotografií. Rozdělila jsem je na dva díly a pak už jsme se jen předháněli v tom, kdo k té svojí přidá lepší vzpomínku. „Pama-

» Marcela Handlová

Koncová světla

V nekonečnu se vše sbíhá do jednoho bodu. A tohoto bodu je možné dosáhnout pouze v konečnosti.

Jáchym teď sedí u okénka v poloprázdném vagónu. Odpolední slunce přes sklo příjemně šimrá a vlak své pasažéry ležérně kolébá. Při pohledu na dvojici odhalených stehen mladé dívky v minisukni, co sedí naproti přes uličku, se Jáchym začíná obávat, aby v něm konglomerát okolností nevyprovokoval nutkání k erekci. Dívka přes uličku si přehodí nohu přes nohu, a to už je na Jáchyma přes-příliš. Musí z batohu vyndat knihu od Franze Kafky a raději si ji položí do klína.

Ledabytle knihu rozevírá, jen tak, nazdařbůh. Jeho zrak střídavě klouže od řádků písmen k podlaze vagónu, a pak zase od lýtek spolu-cestující přes její kolena pryč do dálek kra-jiny. Myšlenky se chvillemi rozbíhají do všech světových stran tak mocně, že plechové pláty, polstrování sedadel, okenní tabulky, ba ani návštěidla je nejsou s to zastavit – a chvillemi se myšlenky touží zaklínit do středového bodu pronikavě tušeného kdesi tam, kde se ty bělostné kmínky odnaproti protínají v nekonečnu. Ale ne, to není ten bod, kterého je třeba dosáhnout...

Vlak zastavuje. Skřípot a pískání, kov na kov. Za oknem se zjevuje oprýskaná fasáda nádražní budovy a celý ten výjev jako by byl ponořen do šedivé strnulosti. Polozapome-nuté místo. A právě zde slečna odvedle vystu-puje. Odplouvá uličkou, aniž by o Jáchyma okem zavadila. Sestupuje po schůdkách, pak podrážky bot zachrastí na šotolině. Slečna odchází po chodníčku vedle budovy nádražní stanice, Jáchym ji doprovází pohledem. Pak sebou vlak trhne, dává se do pohybu, a dlou-honohá slečna mizí kdesi v asymetrii ulic. Odkud a kam asi jela? Jáchym o tom chvilku dumá. Vždycky jej fascinovaly výseky ze života druhých, to, jak se lidé míjejí. Jako teď on a ta dívka, která třeba za pár minut odemkne vrzající zahradní branku, projde kolem záhonů s růžemi, potom po schodišti nahoru do pokojíku v podkroví. A pak to bude pokračovat nějak dál.

Jáchym se zakousne do bagety, na knihu padají drobký.

A pak je tu najednou podvečer. Koncová světla posledního vozu hasnou za zatač-kou. Výpravčí s plácačkou v podpaží vykročí k budově stanice. Někde štěká pes a jeho slábnoucí štěkot se tříští o pražce. Jáchym si hodí na záda batoh a také vykročí.

Od budovy secesního nádražíčka zdolává necelé dva kilometry asfaltu, kočičích hlav i udusané hlíny, než zakotví ve dve-řích bývalého zájezdniho hostince. Vejde a dýchne na něho plíseň vlhkého zdiva a čpavek linoucí se z pisoárů. Ze studeného vestibulu zamíří dveřmi napravo do nálevny a málem jej poráží rázová vlna vzešlá z hlasů mnoha rezidentů, kteří tu čekají na židlich u stolů. Příběhy vyprávěné se stejným nalé-havým nutkáním, s jakým se ohlašuje plný močový měchýř, na prach omleté anekdoty s pointami odměněnými krátkým pohle-dem na obnažené řady vykotlaných zubů, tlachání a věty jednoduché, věty strohé i pouhé jednoslovné výkřiky, to vše se slilo v jeden nesrozumitelný šum připomínající hučení v úle, byť jen velmi vzdáleně, neb svou totální neužitečností se tahle komu-nikační impotence nemůže seriózně rovnat činnosti včelstva.

Jáchymova příchodu si nikdo snad ani nepo-všiml, nikdo k němu nevzhlédl, všechny figury jsou strnule rozprostřené. Najde si tedy jediné volné místo v přeplněné hospodě, na rozvrzané židli u věšáku, po chvíli si poručí pivo, rum, vodku a žitnou. Tlustý hospodský s břichem v šedesátém roku těhotenství se objednavce nepodiví a mlčky se ztratí v ciga-retovém kouři.

Jáchym čeká. Od sousedního stolu se k němu linou tramské popěvky zpívané příjemným témbrem. Pak se z mlhy vytrčí chlupatá ruka s půllitrem a hned za ní druhá končetina, sestra té prvé, třímající tácek se třemi panáky. Jáchym zásilku přebírá, upije ze sklenice trochu piva a panáky do uprázd-něného místa postupně nalije. Nevytříbená chuť je pichlavá jak osten bytí.

U stánků na levnou krásu postávaj a smějou se času... zpívá hlas od vedle a Jáchym zatím exne zbytek piva obohaceného jak uran 235. „ Ještě jednou,“ řekne Jáchym, když se kolem něho mihne stín hospodského.

A pak ještě jednou. A znovu. Propadá se do mlhy víc a víc, hloub a hloub. A tramp, co sedí opodál, nepřestává vyluzovat zvuky. Struny se chvějí.

Jáchym se s trampem dává do řeči. Odkud tedy jako jsou a kam směřují. Občas zazní nějaký ten akord. A večer klopýtá mezi stoly. Kličkuje mezi opilci, ztrácí se v cigaretovém dýmu, je nasáklý tíhou zbytečných slov. Míří do konejšivé náruče noci. Utrpení ale ještě není u svého konce. Alkohol Jáchyma roz-povídá jak svatá inkvizice a tramp je nucen změnit se ve zpovědníka.

„Všichni jsme strašlivě obklopeni, a to v nás umocňuje samotu,“ říká Jáchym, tedy to spíše řve skrz nepropustnou zvukovou stěnu. Kotlíkář pokyvuje hlavou a nepřestává si brnkat. Jáchym chytne půllitr s pivem a zbývající obsah klopí do sebe.

A v úlu plném trubců to dál hlaholí a švi-toří, průtok slov nepolevuje, věty se o sebe navzájem tříští a rozbíjejí se na slabiky, sep-tik fádních rozhovorů přetéká. Chlapi jak automatické pračky stále dokola přepírají tisíckrát na troud usušené prádlo. O tom, jak ti jejich včera hráli hokej a jak by bývalo stačilo tak málo – jen dát na jejich rady, co tak mocně křičeli na televizní obrazovku – a mohli být dnes všichni tady mistry světa, byť třeba jen týden z toho pocitu lze žít. O tom, co za zloděje sedí tam nahoře, radši se chlapi napijem, ale koho z nás místo nich vybrat. O tom, kdo se zmohl na novou káru, případně na novou bábu. K tomu přilepit pár hloupých vtipů. Občas se zasmát.

A jejich ženy jsou zatím doma přikovány ke svým oltářům. Pravidelný výplach mozků jim dává zapomenout na galeje u žehlicího prkna, u plotny a v uličkách nákupních cen-ter. Maňasci v nekonečných seriálech za nás všechny odžijí naše životy, aniž bychom se museli namáhat. Ale málokomu lze něco vyčítat.

„V tomhle světě nemá cenu hledat smysl,“ řekne Jáchym, hlava již poklesává. „A jak z toho ven?“ ptá se tramp, jenž překva-pivě odložil své dřevo, zřejmě již přebrnkal vše ze své bible – zpěvníku bratří Nedvědů. „Je třeba dosáhnout bodu!“ zakřičí Jáchym, ale už nemá sílu ani chuť něco vyprávět. Čas je neúprosný a ručička nástěnných hodin, zavěšených na skobě a ve své zašlosti splýva-jících se vzorkem pradávného válečku, milo-srdně Jáchymovi připomíná, že musí stihnout svůj poslední vlak. Platí a odchází.

Bliží se půlnoc. Jáchym se v pravý čas vynořuje z křoví dát sbohem košíkům hub, jež by v budoucnu snad mohl vynosit z lesů. Sbohem podběrá-kům, v nichž mrskat by sebou mohli kapři vysedění na březích líných řek a nudných rybníků. Sbohem zátočinám zarostlým ráko-sím i cestám, co vedou poutníka pryč od nich, do polí a do luk. Sbohem billboardům, z nichž se na nízejdoucí šklebí bělostné úsměvy uka-zující správný směr. Sbohem svobodným vol-bám a nutným danostem. Sbohem, sbohem, ten dar vracím zpět.

Jáchym tedy vstupuje do kolejíště a výlet do Rychlebských hor končí. Kotlíkář se v tu samou chvíli dívá do ohničku a z plechovky srká europivo, zatímco v dálce je slyšet hystericky houkající vlak. A v tu samou vteřinu dlouhonohá dívka v podkroví zavírá knihu a zhasíná lampičku, aniž by tušila, že někde daleko se právě teď okamžik touží zasnoubit s věčností. K dočas-nému spánku kolébá ji zádumčivý zpěv – to za oknem vítr ševelí ve větvích stromů.

Třeše se, zběsilý tep mu pulzuje ve spáncích. Nedokázal to. Zbabral to. Je pořád v té samé slizké brázdě. Dál tu trčí. Strach z fázového přechodu jej uvrhl zpět do cely života. Co teď? Bude se muset stavit za Evženem a dát řeč o starých časech, protože nové časy už nikdy nepříjdou, to je zřejmé. Dívá se do tmy, doprovází mizející koncová světla. Tři osamělé body uprostřed ticha. Odteď už bude na smrt vždycky pozdě.

» Petr Košek

Bree Armstrongová. Jedno jméno, šest-náct písmen, ze kterých po nocích skládám přesmyčky. Má láska k ní, má nenávisť ke světu. Cítím, jak se nevyzpytatelná bouře pocitů ve mně proměňuje v jeden velký a ničivý hurikán. Asi se ptáte, proč zrovna ona. Rád bych vám dal odpověď, ale nejsem si zcela jist, zda tuto odpověď znám. Možná proto, že je tak nezkrotná jako pla-mený ohně, po kterém zůstanou jenom žhavé uhlíky barvy jejich vlasů. Možná proto, že je nebezpečná, přesto přívětivá svou hořkosladkou něhou, jakou má tmavá čokoláda, a vlastníci uhrančivé oči luční trávy s ranní rosou.

Je fascinovaná soudržností vody, pohybem vesmírných těles, okamžikem, kdy se nebe zahalí do tmavých oblak těsně před bouří, a skutečností, že i taková zvláštní věc, jako jsou sny, při kterých jsme si vědomi toho, že

sníme, má svůj vědecký termín, a tedy i své místo v našich životech.

Bojící se oceánu zapomnění a jeho nepříjem-ných vln, jež vás za doprovodu bolestivosti rovnající se bodání připínáček semelou pod hladinu, a také faktu, že při nedostatku kys-líku odumírá mozek jako první. Tráví čas přemítáním o životě v plakátu, pádech do králíčních nor a o zvířeti bez krásky. Je zaneprázdněná životním posláním podrobně popsat odstín nejtmaější černé, najít cestu z labyrintu a mimoděk vyřešit záhadu naší osudové lásky.

Zbožňuji ji celou. Její jemné dlaně a útlé prsty sešívající mé srdce zase dohromady. Skládající jeho zkrvavené úlomky do sebe jako střípky rozbitého skla, o které jsem se pořezal. Vyměňující umolousané obvazy za čisté.

Líbí se mi její měkké křivky nohou a malá

chodidla, brázdící si cestu smaragdovými stébly, připomínající dvě užovky. Při této představě cítím vůni čerstvé jarní trávy a vzdušnost tohoto ročního období, které má tolik ráda.

Miluji její ohnivé vlasy. Tak nepoddajné a nebezpečné medúzy na vlnách krvavých pramenů, které vás požahají, jakmile se jich neprávem dotknete. Když se Bree rozzlobí, jako by nabraly ještě sytější odstín rubínové a vzepřely se vám jako zdivočelý hřbec. Jsem přímo posedlý jejími plnými rty, z nichž vycházejí němé výkřiky do temnoty a nadýchané obláčky cigaretového kouře. Jsem posedlý jejím hlasem, jenž nese zuřivé tóny bolesti. Každým dnem, každou nocí žadoním o splnutí jejich rtů s těmi svými. Strávil bych celou věčnost sledováním jejich očí. Dvě černé díry, v kterých se odrážejí mé marné pokusy dostat nás z této situace,

jako padlí vojáci v boji. Unavené duhovky s blednoucí zelení, při vedrech, když svěží tráva usychá a její živý nádech se vytrácí. Dlouhé černé řasy připomínající větvičky košaté vrby tyčící se u řeky, která si vytváří vymletá koryta slzami na jejich lících. Přál jsem si být jejím mužem navěky v poklidu a tichosti. Ještě stále v to, leč pochybovačně, věřím a chci být tím, kdo by jí vystříhl i kus nočního nebe, protože ji miluji. Stejně tak, jako Romeo miloval svou Julii.

Při záři mlčícího měsíce a šepotu moř-ských vln hledáme odpovědi na otázky, které neznáme. Polemizujeme o vzdálené a nejasné budoucnosti, tak jak bychom si ji představovali. Vzpomínáme na chvíle, kdy jsme byli jen ti dva zamilovaní lidé. Chtěli jsme se společně dotknout oblak a vznést se výš, než jak doletí letadla.

Nerad usínám

Pokud znáte někoho, kdo si myslí, že všechny hororové příběhy a filmy se musí odehrávat v prostředí starých domů, opuštěných nemocnic nebo v temném lese nejlépe o půlnoci s partou trestanců, kteří si co pět minut uříznou jednu nohu, pak máte mé plné svolení mu bez milosti jednu vrazit, protože je to zcela očividně vůl. Ukažte mi člověka, který rád sám sebe děsí k smrti do té míry, že si pak bez cizí pomoci nedojde ani za záchod, a já vám ukážu člověka, na kterém se život dopustil toho největšího zločinu – znudil ho.

Ale vzhledem k tomu, že takovou osobou může být klidně i váš milovaný bratr, měl bych se trochu ospravedlnit, takže přiznávám, že i já jsem se v pubertě nemohl nabažit nechutných krváků a lekavých okamžiků, při kterých zakusíte, jak asi chutná infarkt, ale pak jsem dospěl. Sakra, to bylo možná ještě víc urážlivé, ale škrtat to nehodlám. Ačkoliv „dospěl“ možná není tak úplně to správné slovo, protože kdyby nedošlo k důvodu, proč tohle všechno píšu, možná bych právě teď seděl u telky a hltał jeden horor za druhým.

Prosím vás, snad jste si nemysleli, že vám vyslepičím, co se stalo, hned na první stránce? To byste ze mě coby můj cvokař neměl moc velkou radost. I když si nejsem moc jistý, jestli chlap, který se vyžívá v poslouchání či čtení cizího fňukání, vůbec ví, co je to radost. Kurva, zapomněl jsem, že to budete číst, doktore, pardon.

Dobře, ale teď k věci, protože jsem do sebe nafutroval tři prášky na spaní a jsem už docela grogy. Já nevím, co se stalo. Nevěděl jsem to před dvěma lety a nevím to ani teď. Prostě jsem z ničeho nic začal vidět duchy. Paráda, co? No ani ne.

Před dvěma lety jsem měl velkou bouračku. Tedy alespoň tak mi to řekli rodiče, když jsem se probral. Koupil jsem si v té době nový Mercedes SLK a trochu jsem v jedné ostřejší zatáčce neodhadl nedotáčivost, což mělo za následek to, že už jsem potom neměl Mercedes SLK. To mě ale trápilo ze všeho nejméně, protože navzdory tomu, jak skvěle vypadá, je to přeci jen jenom auto. Ano, vážně jsem to řekl.

Vůbec mi to nemyslí. Melu páté přes deváté a vůbec to nedává smysl. Než to ale pro dnešek definitivně zalomím a půjdu spát, abych se pak za hodinu zase probudil ve vlastním potu, povím vám jedno: z té bouračky si nic nepamatuju, ale vím, že jsem při ní někoho důležitého ztratil. Myslím, že se jmenovala

Tak to vážně bolí. Ale člověk asi nemůže být skutečně našťvaný na někoho, koho miluje. Zapomíná moje jméno den co den a pokaždé mu ho někdo připomene jen proto, aby ho po nějaké době mohl zase úspěšně zapomenout. On už to nejspíš nedopíše, protože je hodně malá pravděpodobnost, že si ráno vzpomene, a tak to budu muset prozradit já: jmenuju se Karla. Není to žádné tajemství, šifra nebo palindrom, jsem prostě Karla a tím to hasne. Jediné, čím jsem zvláštní, je možná to, že si mě můj přítel většinou nepamatuje.

V určitém ohledu má ale pravdu a já vážně obdivuju fakt, že si pamatuje alespoň na tohle. Po té bouračce jsem ho na nějakou dobu opustila. Neměla jsem to dělat, já vím, ale vrátila jsem se, jasný? Takže by se dalo říct, že je všechno zase v pořádku. A taky by bylo, kdyby se Davidova paměť tak rapidně nezhoršovala.

Nepamatuje si většinu toho, co se odehrálo před tou nehodou, ani toho, co se odehrálo po ní. Kdyby se ho někdo zeptal, co měl k obědu, tak vám samozřejmě odpoví, protože je to debilní a naprosto irrelevantní otázka a taky proto, že není idiot, ale co jde úplně do kytek, je jeho dlouhodobá paměť, která by se v umění dala nejlépe ztvárnit jako cedník.

S Davidem jsme se seznámili téměř před pěti lety a byli jsme spolu moc šťastní. Možná, že dokonalý vztah neexistuje, ale ten náš tomu byl tak zatraceně blízko, že už to snad ani víc nešlo. A to jediné se nijak zásadně nezměnilo. Jistě, nepamatuje si moje jméno a většinou ani moje návštěvy, ale kdo lpí na takových detailech? V našem vztahu šlo vždycky spíš o to pouto, které mezi námi vzniklo, a to nezmizelo. Stále tu je a možná díky němu si David uvědomuje mou přítomnost, i když si to technicky vzato moc nepamatuje.

Já si ten den ale pamatuji, jako by to bylo včera. Byla sobota a my jsme byli pozvaní na oběd k Davidovým rodičům. Ráno jsme si dopřáli trochu toho muchlování, po čemž jsme si připadali tak nějak špinaví, načež jsme se společně osprchovali, takže jsme si připadali ještě špinavější, ale už bylo pozdě něco měnit, jelikož jsme již teď měli půl hodiny zpoždění. Rychle jsme nasedli do jeho nového mercedesu a rozjeli se za svým cílem. Možná až příliš rychle. Není, doufám, nutné zmiňovat, že k Davidovým rodičům jsme už nedojeli.

Nevím, jak si tu autonehodu představujete, a je mi to snad i docela fuk, ale měli byste vědět jedno: David byl v bezvědomí skoro dva týdny. Dalších šest měsíců strávil léčbou, která byla víceméně prohlášena za úspěšnou, ale dobře vidíte, jak úspěšná ve skutečnosti byla. Jako kdyby si Davidův mozek vybíral, co si bude z celého života pamatovat a co ne. Což by mohlo být možná i docela fajn, kdybyste do toho mohli také zasahovat, ale to David nemůže. Jediné, co pro něj momentálně můžu dělat, je být tu pro něj a pak tu pro něj být, abych mu připomněla, že jsem tu vůbec byla. A doufat ve zlepšení.

Jo, možná jsem při svém výčtu opomněla něco zdůraznit. David trpí neskutečnými nočními můrami.

Do prdele. Kurva. Do hajzlu. Jsem na tom už asi vážně špatně. Jak to můžu vědět? No to mi řekněte vy, vy jste tady doktor. Ale mám určité příznaky, které tomu nasvědčují: například že jsem se právě probudil po příšerné noční můře (vážně, asi jsem se počůral) a první, co mě napadlo, bylo – „Ha, musím si to poznamenat do deníčku.“

Jsou dvě hodiny ráno. Takže dvě hodiny po prvním zápisu. Mám docela dobré skóre, zasloužil bych si alespoň bonbónek. Jenže tohle je asi to první, co vážně CHCI napsat.

Je to pokaždé stejné. A tady bych chtěl rovnou poznamenat, že stejné neznamená stejně nudné. Naopak. Je to stále stejně děsivé, protože v tu chvíli si prostě nejsem s to uvědomit si, že už jsem to několikrát zažil. A fakt teď nejsem zvědavý na vaše povýšenecké kecy, že jsem srab a podobně. Tohle nejsou lucidní sny, jasný? Já nevím, že je to sen. Ale to byste asi beztak nepochopil, takže si zajdu pro sklenici vody a... do prdele... já vám to popíšu. Každá moje noční můra začíná následovně: jsem v lese. Ne v té jeho strašidelné verzi s mlhou, tmou a divnými zvuky, je den, světlo a všechno, co k tomu náleží. Možná, že právě to je ze všeho nejděsivější – že to začíná docela hezky. Stojíme s Karlou – tak se jmenuje! Karla! – na kraji lesa, držíme se za ruce a usmíváme se jako idioti. Asi si povídáme, ale jistý si tím nejsem. Kousek od nás vede vcelku frekventovaná silnice, po které co chvíli přejede nějaké auto, ale my se tím nenecháme rozptylovat. Kolem přejede šedý mercedes, moc rychle na to, aby to řidič mohl zvládnout, a ve zlomku vteřiny vyletí ze silnice přímo do stromu. Rozeběhneme se s Karlou k místu nehody a v tu chvíli se něco strašně pokazí. Karla vedle mě najednou není, ale já jsem příliš fascinovaný pohledem na havarované vozidlo, než abych si to uvědomil. Ano, v tom autě jsme my. Oba mrtví. Neřekl jsem, že je to jeden z nejoriginálnějších snů. Ale proboha... jak by vám asi bylo, kdybyste viděl sám sebe v kaluži krvi a evidentně bez života? Neumíte si to ani představit. Já to vím, protože jsem si to taky neuměl představit.

Kdyby tím ale sen skončil, vyvázl bych z toho ještě celkem lehce. Tou dobou, kdy si uvědomím, na co se vlastně dívám, se už začnu shánět po té SVĚ Karle, ale samozřejmě, že nikde není. A pak začnu padat. A jako v kině sleduju naše nejšťastnější okamžiky, které se po probuzení jakoby rozplynou a jsou až bolestně blízko, a přesto nedosažitelné. To ale nevadí, protože beztak trvají jen zlomek okamžiku. Zbytek času ve zpomaleném záběru vidím sám sebe, jak v různých obměnách způsobuju Karlinu smrt. A pak je tam. Je všude kolem mě, ale už to není ona. Všechny její znetvořené klony mě obkličují, syčí na mě nenávistné nadávky a obvinění a já se nemůžu ani pohnout. Nemůžu utéct ani křičet, a že bych to s chutí udělal. Nemůžu nic. Ta bezmoc je asi nejhorší. A v momentě, kdy jsou pár kroků ode mě, se probudim. Ve vlastním potu a vlastní posteli.

Je to dost krutá ironie. Bát se tam, kde jsem se vždycky cítil nejvíc v bezpečí a šťastný. Uklidnila mě až myšlenka na to, že tady Karla buď někde je, nebo brzy přijde, že po každé noci musí přijít ráno.

Asi se půjdu zase pokusit usnout. Jsem vůl. Jako kdybych nevěděl, jak to skončí...

(úryvek z textu)

» Denisa Korotvičková

Ted' už jsme navždy ztratili svou anonymitu. Dříve bylo jednoduché zmizet. Ztratit se v časoprostoru. Byli jsme tak spokojení. Byli jsme šťastní, když o nás nikdo nevěděł. Chceme zase přestat existovat, tak jako tomu bylo doposud. Přejeme si splynout se sněhobílou zdí vedle nás, klidně se propadnout do horoucích pekel nebo zazvonit kouzelným zvonečkem, jako je tomu v pohádkách, abychom jednoho dne mohli říci: „A žili jsme šťastně i po smrti.“ – Tak se to ovšem na konci žádného příběhu nepíše. Je možné, že už teď neexistujeme, ale ostatní se na nás stále dívají. Nejsme neviditelní. Nemáme žádné zvláštní schopnosti superhrdinů. Nemůžeme procházet zdmi a naše dlaně nevystřelují pavučiny, ale i tak o nás všichni mluví. Berou nám náš křehký život složený z odstínů těch nejtmaějších barev a drtí jej na vesmírný prach, jenž se ztrácí

v galaxiích skutečnosti. Můžeme jen sledovat, jak pomalu mizí v černých dírách, ale to je každému jedno, protože jsme jejich. Jsme jejich nevyřešenou záhadou.

Stále jsme spolu, přesto sami. Sami proti celému světu, který nás dennodenně pozoruje jako podivuhodný exemplář pod mikroskopem a bádá, co my dva jsme vlastně zač. Jsme sami proti tomu zlému, nudnému a nepřátelskému světu, který nás každým dnem mění na seschlou a prázdnou schránku bez života.

Nikdo to neví. Netuší, odkud jsme, proč jsme teď a tady a kolikrát se ještě nad našimi jmény objeví otazníky bez jakékoliv nápovědy. Žádná živá duše už neví, kde jsme se tu vzali. Kromě nás.

Ale vyřknutá tajemství už navždy ztrácí svá kouzla, a proto jsme nuceni mlčet, i když vlastně nemáme ani na výběr. Němost, která

nás dělí od okolního světa, je paralyzující. Možná, že jsme zelené tváře z jiných planet či nestvůry, ba dokonce obyčejní lidé schovávající demony uvnitř sebe. Třeba jsme proměněnou pěnou mořské vody, neznámou na konci duhy, pokladem na dně oceánu nebo tajemstvím hrobky Šalamounovy.

Už jsme unavení těmi pokřivenými lidskými obličejí, když pohlédnou na zlatý štítek pod námi a přečtou si:

Název malby: Němá noc

Hodnota: 64 milionů \$

Autor: Neznámý

» Barbora Šiňorová

Muž u baru

Kráčejíc po chodníku zahaleném do tmy pohlédnu na své hodinky. Je za deset minut sedm. Každou chvíli by na zem měla dopadnout záře rozsvícených lamp. Mé uši nejprve zaslechnou slabé cvakání, pak: „Blik! Blik! Blik!“ A na chodníku se objeví oranžové kruhy světla. Nato je náhle celá ulice osvícena slabým jasem pouličních svítlen. Ovane mě teplý vánek větru, naznačující, že jaro je za dveřmi, a já ho dlouze naberu do plic a zase vydechnu ven. Užívám si příchod zvyšujících se teplot, konečně už na sebe nemusím oblíkat ten robustní tlustý kabát, který si letošní zima neúprosně žádala. Dnes jsem se navlékl pouze do svého standardního pracovního oblečení, což znamená – černé džíny, bílá košile s ležerně vyhrnutými rukávy a přes to černá vestička, kterou šéf vyžaduje, neboť je to prý známka prestižního podniku. Znovu se kouknu na hodinky a vidím, že do sedmi hodin mi zbývají tři minuty. Zastávím se před poměrně luxusně vyhlížející budovou a pohlédnu nahoru, kde je ozdobným písmem napsáno: „Chocolate.“ Začíná moje směna. Vejdu dovnitř a mé uši ihned zaplní zvuky cinkajících skleniček i jiného nádobí, veselých hlasů zákazníků a tiše podehrávající hudby. „Zdar Tome!“ uslyším vedle sebe již dobře známý hlas. „Čau Alexi,“ pozdravím rychle přítele, který už ale spěchá s tácem plným panáků ke stolu obsazenému několika pány v oblecích. Zamírím za bar, kde čekám, než se Alex vrátí. Dneska tu máme opravdu rušno, určitě se nemůže dočkat, až ho vystřídám. „Kamaráde, dneska se tu zapotíš!“ varuje

mě Alex, když odkládá teď už prázdný tác na pult přede mnou. „To vidím, někdo tu něco slaví?“ ptám se. „Jo, tamhle ty tři stoly vzadu, to jsou všechno nějací byznysmeni, kterým se povedlo dobře investovat. Dávaj si jednu whisky za druhou a volí samý dobrý zboží, takže bude velká tržba,“ říká Alex a potěšeně se při tom usmívá. „No dobře, tak já jdu na to. Máš padla,“ kývnu na něj a zasměju se. Alex mě poplácá po rameni a se slovy: „Tak zejtra, měj se“ zmizí někde vzadu, v útrobách budovy. Zpod baru vytáhnou černou číšnickou zástěru, ovážu si ji kolem pasu a vyrazím mezi hosty, kteří na mě už netrpělivě mávají rukama. „Platíme,“ ozvala se nějaká žena. Přišel jsem k ní a zkasíroval ji i její kamarádku. Nejspíš tu byly, aby pořádně zdrbly své manžely. To je na téhle práci nejlepší. Člověk se naučí lidi odhadovat. Řekl bych, že za tu dobu co tu pracuju, už jsem v tom docela dobrý. Touto myšlenkou jako bych to ale zakříkl. Najednou vešel další host a já čekal, že mi hned hlavou proletí můj „odborný odhad“, ale nic, a tím mě zaujal. Byl to muž o dost starší než já, tak čtyřicet let. Měl na sobě klasické džíny, bledě modrou košili a tmavou kravatu. Cítil jsem z něj ale cosi neurčitého... Možná nervozita, špatné svědomí nebo roztěkanost. Muž si sedl na bar, což mě potěšilo, protože lidé, co přijdou sami a sednou si na bar, si chtějí často někomu postěžovat a ten někdo je většinou barman, tudíž já, takže budu mít další příležitost ho odhadnout. V rychlosti přijmu nějaké objednávky a zamírím k němu. „Dobrý den, přejete si?“ zeptám se ho jako každého jiného

zákazníka a nedávám na sobě znát, že vzbudil můj zájem. „Vodku,“ odpoví krátce ten muž, ale jeho hlas mi zní také prázdně, nic mi neříká. „Hned to bude,“ pokývnu hlavou. Dám si před sebe lístek s objednávkami a začnu míchat nápoje. Po celou dobu na sobě cítím mužův pohled. Když skončím, vyskládám si skleničky na tác a jednu dám rovnou před něj. Nic neřekne, jen na mě dál kouká, a tak radši vyrazím roznést další pití. Proč mě jen ten chlap tak znervózňuje?! Je na něm zkrátka něco divného, ale nevím, co, a čím dál tím víc to chci zjistit. Už se vracím zpátky k baru, ale vtom na mě mávne jeden z byznysmenů, a tak se musím ještě zastavit u něj. „Ano?“ ptám se a při tom po očku pokukuju po chlapovi u pultu. „Platím za celou skupinu!“ vykřikne byznysmen a udělá rozmáchlé gesto pažemi, přičemž mě ovane pach alkoholu vycházející z jeho úst. Mezi ostatními se jako odezva ozve spokojené mručení. Pečlivě spočítám útratu a položím před něj účet, na jehož konci se rozhodně nenachází malá částka. Muž v obleku ale nehne ani brvou a v klidu mi na stůl vyskládá bankovky. „Zbytek si nechte,“ řekne a zavře peněženku. „Děkuji,“ řeknu já a pokývnu hlavou, ale říkám si, že to spropitné přeci nepatří mně, ale Alexovi, který je tu celý večer obsluhoval. Udělám si v hlavě imaginární poznámku o předání spropitného, neboť jsme přece kamarádi, a navíc tu ten muž jako dýško nechal docela velkou sumu. Navzdory tomu, že se tato skupinka postarala nejspíš o největší kšeft v tomto týdnu, jsem rád, že odchází, protože budu mít víc času na tajemného

chlapa na baru. Vrátím se k němu, a když vidím, že dopil, zeptám se: „Ještě jednu?“ „Proč ne,“ odpoví lhostejně on. Doliji mu tedy a čekám, že třeba začne o něčem mluvit, ale on mě stále jen propichuje pohledem. Začnu utírat nádobí a rozhlédnu se po lokále. Po odchodu početné skupiny se to tu značně vylidnilo. Kouknu se z okna a zjišťuji, že venku je ještě větší tma než když jsem přišel a k tomu navíc začalo pršet. Zprvu jen tichý zvuk kapek bubnujících o okna se později proměnil v silné krupobití a následně ve velmi hlasitou bouřku. Utřel jsem všechny sklenice, které jsem měl na pultě vyskládané, když záhadný muž konečně promluvil: „Docela pěkněj podnik.“ Byl jsem trochu zaskočený tím, jak začal, ale nenechal jsem se vyvést z míry. „To jo. Díky, vyřídím to šéfovi, bude mít radost,“ zareaguji. „Proč se to tu vlastně jmenuje Chocolate? Nic čokoládového tu nemáte,“ spustí muž. „To je docela dlouhej příběh,“ začnu, a když ten chlap mlčí, pokračuju dál, „ale můžu vám to vyprávět, když chcete.“ Muž udělá jakýsi úšklebek, který měl nejspíš připomínat úsměv, a povytáhne obočí. Dojde mi, že mám začít. „Ten, kterému to tu patří, můj šéf, žil v Americe, než přijel sem. Byl to typickej zazo-

banec, kterej našel zálibu v dostizích. Dokonce si koupil vlastního koně, sehnal jezdce a najal trenéra. Ten kůň měl čokoládovou srst, proto ho pojmenoval Chocolate. Peníze, které do toho vrazil, se mu rychle začaly vracet zpátky, protože ten kůň vyhrával, a to dost často. Noviny byly plné titulků jako Zázračný kůň nebo Neporazitelný tým a za chvíli byl šéf ještě bohatší než předtím, ale pak se stalo něco, co nikdo nečekal. Ten kůň zemřel při jednom dostihu a šéf se z toho zhroutil. Po nějaké době se rozhodl, že začne znovu, někde hodně daleko. No a vybral si srdce Evropy, naši zemi. Svoje peníze tu vrazil do tohohle podniku, který pojmenoval právě po tom neobyčejném koni – Chocolate.“ Koukám na muže a čekám na jeho reakci, ale on má zrak sklopený a dívá se do prázdné sklenice před sebou. Vypadá, jako by mě celou tu dobu vůbec neposlouchal, ale pak řekne: „Zajímavý příběh,“ zvedne oči a podívá se na mě, „řekl bych, že se mu to vyplatilo.“ „Jo, to určitě jo,“ přitakám. „Pane?“ uslyším hlas mladého muže, sedícího se svou přítelkyní u blízkého stolu. „Už běžím!“ zavolám a jsem rád, že se na chvíli můžu od záhadného chlapa vzdálit a trochu o něm popřemýšlet. Nedokážu ale vymyslet nic víc, než že se chová divně. Celou dobu jsem se snažil pozorovat řeč jeho těla, ale on jako by nechtěl, abych něco poznal. „Tak co to bude?“ zeptám se, když dojdou ke stolu. „Ještě dvě kávy a pak zaplatíme,“ řekne žena a vldně se usměje. „Dobře,“ přikývnu a úsměv opětuju. Jdu zpátky k baru a zjišťuju, že ten tajemný muž se na mě zase celou dobu koukal a kouká se na mě dál, i když se

mu podívám zpříma přísně do očí. On se jen ušklíbne a ani jeden z nás nespouští z toho druhého oči. Poté, co se opět postavím za barem, cítím se z nějakého důvodu bezpečněji. „Co je?“ zeptám se ho a snažím se znít lhostejně a neznervózně, ale nejsem si jistý, jestli se mi to daří. Z jeho hrdla vyjde znepokojující arogantní smích. „Něco ti řeknu,“ spustí náhle tichým, ale nebezpečně znějícím hlasem. Neodvažuji se nic říct, a tak jen čekám. Po chvilce mlčení pokračuje zase tím tichým, ale přesto nebezpečným hlasem: „Pokud je někdo vítězem, druhý musí být poraženým.“ Teď už jsem z toho chlapa opravdu velmi nervózní. Co to plácá?! Co když je to blázen?! Otočím se ke kávovaru, abych mohl připravit ty dvě kávy, co si objednal ten mladý pár. Polknu a promluvíím: „To dává smysl.“ Můj hlas zněl překvapivě jistě. Přes rameno se tomu chlapovi kouknu do tváře a uvidím zase ten jeho vyšinutý úšklebek. Rychle zaměřím svou pozornost opět na kávovar. Hotovo. Dva hrnky si položím na tác a opouštím místo za barem. „Tak tady to je,“ pronesu mile poté, co dojdou ke stolu. „A ještě ten účet,“ připomene mi žena. „Jistě,“ přitakám a rychle jim spočtu útratu. U vedlejšího stolu se starší pán také přihlásí o placení a následně odchází. Je mi jasné, že zanedlouho tu s tím bláznivým chlapem zůstanu úplně sám. Právě si na tác skládám nějaké skleničky, co zůstaly na stolech, když se od baru ozve: „Taky bych si ještě něco objednal... Tome!“ Trhnu sebou a tentokrát jsem to já, kdo tu propichuje pohledem. Chvatně k chlapovi přijdu a nyní už výhrůžným hlasem se ho zeptám: „Odkud znáte moje jméno?!“ On jako by si to vyloženě užíval. Pořád

měl na rtech ten úsměv šilence, když sáhl do kapsy u kalhot a vyndal nějaké fotky. Zahleděl jsem se na ně a se zděšením jsem zjistil... Že to jsem já! „Kdo sakra jste?!“ zakřičel jsem na něj. Pár u stolu se na mě ohromeně podíval a hned nato se začali oba zvedat a nejspíš dělali dobře. Já i chlap, co mě evidentně už dlouhou dobu sledoval, jsme čekali, až se za nimi zavrou dveře, a pak jsme osaměli. „Mám to zopakovat?“ zeptal jsem se pomalu, ale dával jsem důraz na každé slovo. Muž se zvedl z barové stoličky a začal přecházet podél barového pultu. Potom se zastavil a přemístil se někam doprostřed místnosti. Celou dobu jsem ho rozzuřeně sledoval a vyčkával, co se bude dít. „No tak, Tome, uvolni se trochu! Vždyť zas tak o moc nejde,“ zahlaholil on. „Proč mě sledujete?! Kdo ksakru jste?!“ domáhám se odpovědi. „Proč tě sleduju?“ zopakuje mou první otázku. „Protože jsem si tě vybral.“

(úryvek z textu)

» Lucie Prandstetterová

BOOK BAG 1/20

| limitované edice látkových tašek s originálním potiskem

Tašky na knihy – igelitové nepromoknou, ale „znějí“ prostě jinak, než látkové.

www.bookbags.knihovnalitomerice.cz

I látková taška může být jen účelovým kouskem. Po pár nákupech se stane jednou z mnoha, do kterých bude praktické například přechovat prádlo na letní dovolené a napodzim skladovat ořechy. Nebo bude milou, jedinečnou věcí, opatrovanou, pranou a žehlenou. Kouskem, který rádi nosíme s sebou. V knihovně jsme se rozhodli pro druhý přístup.

Ať už jste, či nejste fanoušky bio, eko, fair-trade trendů, koncept BOOK BAGS je naplňuje srozumitelnými významy. Opakované používání tašky šetří materiály, životnost jedné látkové tašky vyjde zhruba jako třicet plastových. A první edice byla součástí řetězce fair-trade. BOOK BAGS však vznikly ještě s mnohem bližším přístupem k věci: oblíbit si autorský motiv a tašku prostě nosit rád. Nošením současně zviditelňujete tvůrce. Visačka na tašce kopíruje její motiv a je také záložkou s kontaktem na autora a přiblížením jeho tvůrčí myšlenky.

Začali jsme tomu říkat recyklace, i když jsme se od pravého slova smyslu oddálili. Myšlenka řetězení a neustálého opětovného použití prostředků do tašek nových, nás ke slovu opět přibližuje. Nákupem tašky totiž podporujete realizaci nové sady tašek, další umělce, veškeré finanční zisky jsou vloženy do další realizace.

Book bags budou pro nás stálým překvapením i radostí z nových sérií. Máte se na co těšit!

ič

Radek Friderich:

Díky literatuře jsem poznal spoustu skvělých lidí, ale taky kreténů.

Když se mi poprvé do ruky dostala kniha s názvem, který jsem skoro ani nedokázala vyslovit a dělalo mi problém si pod ním něco představit, na chvíli jsem si pomyslela, že psát článek o autorovi bude opravdu oříšek. Ano, umění našlo krásu i ve vřeštění ptáků.

Při vstupu na naučné oddělení mi cestu zkrátil muž v kostkované košili, obličej zakrytý krabicemi, které balancovaly jedna na druhé. Opět ten pocit, když si za určitým dílem představíte nějaký obličej, hlas, hlasitý smích a oči, které se tak moc neshodují s vaší fantazií, nebo je až děsivé, že jste opravdu měli pravdu. Spadl mi kámen ze srdce, budu psát o normálním člověku, o muži s mojí krevní skupinou humoru a se sympatickými vráskami kolem očí.

Radek vyprávěl o svých začátcích nejen v okolí literatury, ale i o výtvarném umění pod názvem „V soukolí slov“. Tiskal v rytmu punku a výsledek jednoduše stojí za to. Momentálně kromě svého působení na UJEPu učí také výtvarnou výchovu na odborné škole, přes paradox, že jediné co umí nakreslit, je podle jeho slov podivně vyhlížející pes. Z toho plyne, že vše je možné a vše má nesčetně mnoho možností.

Do knihovny Radek přijel s lahvičkami inkoustu a s tiskátkou vypůjčenými od paní, co nalévá polévku. Tiskal náhodné kombinace písmen na zažloutlý papír a sarkasticky popisoval svou literární kariéru. Sám o sobě tvrdí, že je postižen tzv. lokální retardací, tj. jisté specifikum severočeského vyjadřování, neboli – sarkasmus. Přijde mi to vtipné, ostatně celé setkání se neslo v uvolněném duchu se smíchem všech přítomných.

A jak popisuje sám sebe? Rozhodně ne jako umělce, na což se mi nejprve nechtělo skočit, ale později vyšlo najevo, že to bude asi právě ten způsob umění a autora nezištnost. Díky psaní se dostal všude možné, potkal mnoho nových lidí a zkrátka využívá rád příležitosti.

Vymýšlel básničky pro holky, později poslouchal u babičky na půdě Davida Bowieho a snažil se tvořit, psát. Poslouchal lidi, protože ti vždy něco prozradí, na druhou stranu nepochopení může ublížit. Jeho hlavní doba ovšem přišla až později, kdy přečetl odbornou literaturu o ptačích zvucích. Řekli byste si, že to bude nějaký zapálený ornitolog, ale opak je pravdou, ptáci ho vůbec nezajímají. Jde jen o fonetiku jejich skřeků. A jeho sbírka básní, oceněna a navždy tak zapsána do historie literárních výherních kousků? Jak by mohl nevyhrát někdo, kdo se s vážnou tváří postaví před porotu a stoický klid přenese do dynamického rytmicky ohraničeného zvuku, který ve výsledku opravdu zní, jako podzimní ranní les? Jeho kniha, malý artefakt, ztracený na polici ostatních spisů, přitom tak originální a výjimečný. Složená z uložených vzpomínek a zápisků z cest skrz na skrz Děčínem, kdy se autor potloukal přírodou a přemýšlel. Snažím se představit si cestu na kole, daleké čim čará a hřejivý zápisník lačnicí po básni. Věřte mi, měla jsem husí kůži.

Udělejte si čas na knihu, na báseň, na něco krásného. Přečtěte si jednu z klasických Friderichovin a přesvědčte se sami.

KROOA KROOA!

Barbora Adamcová

Book bags ve výstavním projektu – Terárium – vitrina v přízemí knihovny.

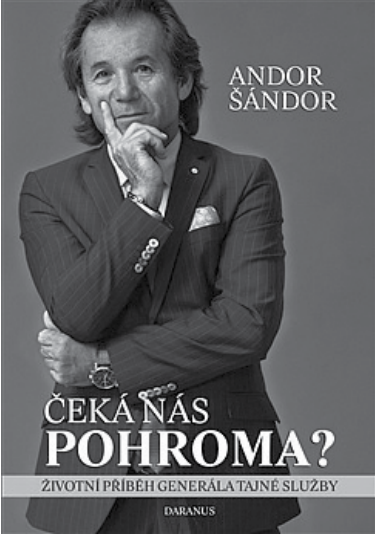

Kolibřík
| Kati Hiekkapeltová

Napínavý začátek nové detektivní série se zabývá palčivými problémy přistěhovalectví. Uprchlíce Anna Feketeová, původem Maďarka a místem narození Jugoslávka přichází do ledové Arktidy a začíná svou kariéru vyšetřovatelky v severofinském přímořském městečku.

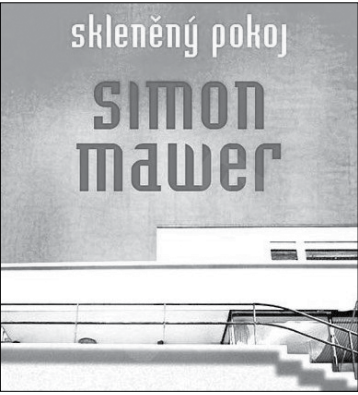
beletrie

Čeká nás pohroma?
– Životní příběh generála tajné služby
| Andor Sándor

Nejsou to běžné memoáry s popisem vlastního života od dětství až do moudrého stáří. Šándor své vzpomínky zpestřuje ostrými úvahami, historickými obrazy, někdy až ironickými komentáři a výhledy do možná dost nebezpečné budoucnosti.

naučná literatura

Skleněný pokoj
| Simon Mawer

Příběh inspirovaný osudem brněnské vily Tugendhat zrcadlí v životech majitelů domu tragédii českého národa ve 20. století. Večírkům prvorepublikové smetánky v architektonickém skvostu záhy učiní přítrž nacisté a poté komunisté.

audiokniha

České pověsti pro malé děti
| Martina Drijverová

Autorka vybrala nejznámější a nejpůsobnější příběhy a převyprávěla je jazykem srozumitelným a přitažlivým. Titul obsahuje například kapitoly: Praotec Čech; Silný Bivoj; Libuše a Přemysl; Bruncvík; Král Ječmínek; Karlův most.

audiokniha | dětem

Jezero
| Bianca Bellová

Když život začne na úplném konci světa, možná že skončí na jeho začátku. Je to pouť hrdiny, chlapce, který se na cestu vydá jen s uzlíčkem nervů a kabátem po dědkovi. Musí přeplout a obejít jezero a nakonec se potopit na jeho dno pro největší tajemství.

beletrie

Adam Chroust

Nedávno vyšla dlouho očekávaná biografie Dr. Miloslava Stingla (*19. prosince 1930, Bílina), českého cestovatele, etnografa a spisovatele. Jde o naprosto výjimečného muže s pozoruhodnými zážitky a zkušenostmi. Například zažil blokádu Kuby, mluvil s Fidelem Castrem, objevil ruiny mayských měst, rodil inuitské dítě v Arktidě, přežil námořní katastrofu a pro svou dobrodružnost plaval v řece plné krokodýlů.

Dr. Stingl vykonal celkem 14 cest kolem světa, na svých výpravách strávil celkem 20 let, navštívil 150 zemí a ovládá 17 jazyků, včetně papuánského nářečí kmene Kumu. Byl dokonce jako jediný Čech zvolen náčelníkem indiánského kmene Kikapů.

Stal se nejvydávanějším českým autorem (43 knih) a spolu s duem Zikmundem a Hanzelkou patří mezi cestopisné literární špičky.

Adam Chroust spolu s ním napsal jeho životní příběh.

Adam je mladý dokumentátor, producent a projektový manažer. Vystudoval historii na Masarykově univerzitě v Brně a je milovníkem 19. a 20. století. Díky své vášni k české a světové historii se spřátelil s Dr. Miloslavem Stinglem a tím získal svolení zmapovat jeho jedinečný život.

Jak jste přesvědčil pana doktora Stingla k sepsání jeho biografie? Jednou přeci prohlásil, že svůj život sepsovat nehodlá.

V prosinci 2010, den před osmdesátými narozeninami, dostal Miloslav Stingl v Dopoledním Radiožurnálu od moderátora Českého rozhlasu Václava Žmolíka otázku, jestli se jeho čtenáři někdy dočkají paměti

nebo autobiografie, jež by odkryla zákulisí jeho výprav. Pan doktor tehdy odpověděl, že sice dostal řadu nabídek od mnoha nakladatelství, ale že by raději pracoval na své biografii s někým, kdo se ho bude kvalifikovaně ptát, protože kvalifikovaný tazatel nesmírně obohatí rozhovor a bez cílených dotazů by si na řadu věcí už nevzpomněl. Autobiografii neměl v plánu. O necelé dva roky později, 26. září 2012, jsem navštívil cestovatelskou přednášku v sále brněnského hradu Špilberk a poprvé jsem se s ním osobně setkal. Protože bylo zrovna období, kdy po nás učitelé na vysoké škole chtěli téma magisterské diplomové práce, rozhodl jsem se zpracovat, samozřejmě velmi povrchně, během několika měsíců právě život Miloslava Stingla.

Vždy mě inspirovaly osudy lidí, jež prožili neobyčejné životy, a dopracovali se k velké moudrosti. Nešlo mi tehdy vůbec do hlavy, že o životě největšího cestovatele východního bloku a nejprodávanějšího českého spisovatele všech dob je tak málo informací. Celé to působilo trochu záhadně. Pan Stingl souhlasil s tím, že mi odpoví na mé otázky (to ještě neviděl seznam, kde jich bylo přes devět set), a ze získaného materiálu jsem potom vytvořil kostru jeho osobního a profesního života. Po několika měsících přišla obhajoba práce, a jako většina dalších zmizela kdesi v bezedném univerzitním archivu. Jenže v září 2013 jsem se přestěhoval do Prahy a Stinglovi vyprávění jsem mohl naslouchat stále častěji. Asi po roce a čtvrt nakonec souhlasil, abych vzal již hotovou diplomovou práci a dopracoval ji do publikovatelné podoby. Velmi si toho vážím, protože není vůbec snadné souhlasit s tím, aby o padesát osm let mladší člověk zpracoval knihu, která bude shrnovat celý váš dosavadní život pro řadu generací čtenářů. Vnímám to jako velké vyznamenání a důvěru,

kteou v mé schopnosti pan doktor vložil v době, kdy za mnou ještě nestálo žádné literární dílo, mě mile potěšila. Tehdy asi nikoho nenapadlo, že před sebou máme další dva roky nesmírně náročné, ale krásné práce. Nakladatelství JOTA v čele s Marcelem Nekvindou a Boženkou Štofkovou, kde pan Stingl vydává řadu let své knihy, vzalo náročný projekt za svůj, souhlasilo s naší velkorysou představou a knihu na začátku letošního listopadu opravdu vydalo v podobě, která překonala naše původní představy o tisíc procent. Symbolickým dnem bylo 26. září 2016, kdy z mého počítače odešly do Nakladatelství JOTA poslední materiály – na den přesně o čtyři roky později od našeho prvního setkání v Brně.

Jaká byla vaše spolupráce? Mohl jste se stoprocentně spolehnout na paměť Miloslava Stingla? Nechyběly z jeho paměti sem tam stránky, nebo snad celé kapitoly?

Už na podzim roku 2012, při našem prvním pracovním setkání, jsem byl překvapen jeho fenomenální pamětí, kterou ve svém věku disponuje. Během společných rozhovorů si se samozřejmostí vzpomněl na jméno každé říčky, vesnice nebo kmene, který jako mladý dobrodruh navštívil před desítkami let. Při práci na jeho biografii jsem před něj položil velkou mapu Tichého oceánu a zeptal se ho, které z těchto ostrovů měl možnost poznat. Nostalgicky se zasní, zhluboka se nadechl a skončil své vyprávění po sedmi hodinách nepřetržitého monologu. Na mapě nezbylo jediné bílé místo. Podobných momentů, kdy jsem měl během následujících měsíců a let husí kůže, byla celá řada. Především když bylo zřejmé, že některé příběhy ještě nikomu přede mnou nevyprávěl a já cítil velkou zodpovědnost, aby se ke čtenáři dostaly v nezkrácené podobě. Pokud si pan doktor na něco přesně nevzpo-

Stingl Miloslav – Biografie cestovatelské legendy
| Adam Chroust

Během devatenácti let, která prožil za hranicemi své země, se mu svět měnil doslova před očima. Podívejte se v jeho vzpomínkách na průběh karibské krize přímo z obklíčeného ostrova nebo prožijte dramatickou cestu za neznámými indiánskými kmeny hluboko v neprobádaných pralesích Nové Guineje.

naučná literatura

mínal, podařilo se bílá místa doplnit informacemi z jeho bohatého archivu, který byl desítky let ukrytý v 280 obrovských cestovních kufrech a 150 bednách, jež zaplnily několik místností jeho vily od podlahy až po strop. Celkem jsme realizovali přes 200 osobních setkání a více než 1700 telefonátů. Denní rekord je, pokud se správně pamatuji, jedenáct hovorů. Mé osobní skóre se zastavilo kdesi za cifrou 4000 hodin práce. Největší předností celé knihy je právě osobní účast pana doktora Stingla, který autorizoval každou část knihy a měl možnost dohlédnout, aby v ní nebyly věcné nepřesnosti. Formu zpracování i obsah jednotlivých kapitol však nechal plně na mně, což považuji za výraz jeho celoživotní galantnosti a respektu k práci lidí okolo něj. Respektoval formu, kterou jsem zvolil a nijak do ní nezasahoval.

...

Barbora Adamcová

Pokračování rozhovoru najdete na BLOGU KNIHOVNY na www.knihovnalitomerice.cz

Den poezie

Běh za Máchu, o Máchovi, pro Máchu

„není to soutěž, je to zážitek, symbolická cesta, pohyb“

Poeticko-pietní cesta na Radobýl a zpět do Litoměřic ke dni 180. výročí úmrtí Karla Hynka Máchy.

Pozdní podzim, nikoliv první máj, tak jsme vnímali atmosféru spojenou s Karlem Hynkem Máchou. V polovině léta mi napsala Renata Bulvová s návrhem uspořádat v Litoměřicích běh z Radobýlu. Běh, jako kdyby tam dole někde hořelo.

Myšlenka vypravit se na Radobýl v den výročí úmrtí K. H. Máchy vznikla v Litoměřicích, kam jsme se vypravili s básníkem Zbyňkem Ludvíkem Gordonem letos v srpnu. Počasí bylo jiné, a modravé dálky marně nevolaly. Z Radobýlu běžel Mácha pomoci uhasit požár, který viděl z vrchu. Poběžíme, řekli jsme si, a tak vznikla myšlenka na Běh za Máchu, o Máchovi a pro Máchu. Navíc v den jeho 180. výročí úmrtí. Sehnat básníky, kteří by běželi, není snadné. Zbyněk je jeden z mála, který i sportuje. Nakonec jsme se dohodli, že běh to bude symbolický. V den Máchova úmrtí jsme skutečně kousek běželi – já a básník Milan Šedivý. Zbyněk šel za námi volným krokem.

I my ostatní jsme kousek rozpačitě popoběhli, když jsme vás viděli. Prozrad' nám, jaký vnitřní smysl v putování a běhu vidíš ty sama?

Myslím, že v dnešní době jsou důležité taková setkání, které v sobě nemají jiné poslání než to, že jsou. Pro někoho to může být čirá utopie, stejně jako čtení poezie. Trmácet se kvůli ní a kvůli někomu, který ji psal v počasí, do kterého by ani psa nevyhnal, můžou jen blázni. Ano, jsme tedy blázni. Na zpáteční cestě jsme se zastavili u Máchova hrobu, slézali hřbitovní zeď, která nebyla ve tmě vidět. Teplý grog ve Vikárce vedle světničky, kde pobýval Mácha, zpěvy, básně, vyprávění

o Máchovi. Setkali jsme se s ním. Žádné modravé dálky se u toho nekonaly. Světlo pouličních lamp, které prosvítalo mlhou, vytvářelo jiný dojem, daleká cesta má, marné volání. Vzduch ztěžklý vůní listů nám pronikl daleko víc pod kůži, než kdybychom se procházeli teplým májovým večerem. A proč bychom tohle dělali. Nebyla by to teprve utopie?

Jaký to pro tebe byl zážitek Den poezie v Litoměřicích?

Když jsem se vrátila z běhu za Máchou do Prahy, potkala jsem jednoho známého, který je z Jeseníků. Vyprávěl mi poutavý příběh o Franzovi Schubertovi. Málo kdo z nás ví, že jeho rodiče pocházeli z Jeseníků. Každý rok v září k nim přijede jistá dáma z Vídně a sebere jablíčka ze stromu, který stojí u jejich již neexistujícího domu. Z těchto jablek pak udělá štrúdl a pozve na něj pár přátel a milovníků jeho hudby. Cesta na Radobýl a běh byl v něčem podobný. Malá skupinka čítající 11 lidí včetně vystupujících se vypravila na Radobýl, aby poctila a zavzpomínala na jednoho z našich nejvýznamnějších básníků, vzdala mu hold tím, že přesně v den, kdy zemřel, se v mlhavé, pochmurné a podušičkové atmosféře vypraví na kopec, který byl jeho poslední cestou. Déšť nám svištěl do tváří, cestou jsme nepotkali ani živáčka, jen jednoho pána, který nám prozradil, že na Radobýl se nedá vylézt, neb cesta je od praset zryta až do půli lýtek. Nedá se jí projít. Měl pravdu.

Skupina navštěvuje různá místa poměrně často. Společně jsme se poprvé potkali před několika lety v krajině Krušných hor, v zaniklé osadě Königsmühle, kde Petr Mikšíček z organizace Antikomplex pořádá každoročně festival oživující toto místo. Po necelém roce potkávám vaši skupinu také na tzv. Výstupu na Říp jižní stranou, jak čtete „mrtvé básníky“, abyste pak po sestupu do Roudnice nad Labem četli v galerii svou tvorbu. Jaká další místa vaši skupinu zajímají?

Síla místa a jeho poezie, to je to, co mě jakožto dramaturgyni a organizátorku Literárního a kulturního klubu 8 zajímá. V příštím roce mu bude dvacet let. Pořádám stále různá tvůrčí setkání, i když ne už tak často jako v začátku klubu. Jedno z nich v současné době se odehrává na místě barokního kláštera v Mnichově Hradišti. Je to genius loci, které přitahuje umělce jak můry. Jednou za rok na tři dny přijedou umělci, včetně básníků, kteří představí své dílo, svou filosofii,

a seznámí nás s procesem své tvorby, dovoli nahlédnout do své alchymie a společně pobudou.

Čím se tebe osobně Máchova tvorba dotýká?

Před nedávnem jsem ukončila sbírku básní Drny. Vyjde v únoru 2017 a bude česko-německá. Váže se k mému pětiletému putování po místech v Krušných horách. Je to místo, kde jsem se narodila. Je to místo vykořeněné až na dřev, poznamenané nejen odsunem původních obyvatel. Snažím se této krajině, po tisíce let těžce zkoušenou, věčně vytěžovanou, něco vrátet. Píši o ní, a k ní básně. Mácha je pro mě velkou inspirací, nejen jako básník, ale i jako chodec, poutník. Jeho kondice od té mé byla úplně někde jinde. Běžně ušel 60–70 kilometrů denně, to se s mými 25 km nedá vůbec srovnat.

Zatímco Světový den poezie je určen na 21. březen, v Česku je Den poezie v časovém rozmezí okolo 16. listopadu, data narození Karla Hynka Máchy.

Ano, myslím si, že období, do kterého se K. H. Mácha narodil a umřel, víc inspiruje. Podzim. Evokuje uvnitřnění. Pro poezii příhodný čas, my neoslavujeme poezii, my jsme tou poezií. Před 17 lety vznikla v hlavě mé a hlavě Bernie Higgins myšlenka na den poezie. Mimo jiné Mácha měl rád divadlo, jeho černý plášť s červenou podšívkou musel být nápadný kamkoliv vkročil. Na poezii je třeba v dnešní době umět upozornit. Dnem poezie se to moc pěkně děje. Měla bych k tomu ale přeci jen ještě jednu věc. Přivedl mě na to opět Mácha. Den poezie by začínal 6. 11. a končil 16. 11. Nezastíral by pak mimo jiné další důležitý den a tím je 17. 11. Aby v těchto deseti dnech, v tomto mezcíase, v tom čase mezi životem a smrtí jednoho z našich největších básníků, zněla poezie. Abychom byli do ní spolu vnořeni. V tomto čase je čas na zrození poezie, necítíte to?

Ivana Červinková

Renata Bulová (*1966 Chomutov, žije v Praze)

„Poezii vnímám jako šíp. Je to zbraň vůči necitelnosti, která nás obklopuje a zároveň svírá v kruhůch tupé nesouměřitelnosti. Proto, domnívám se, má tak v dnešním světě obecně málo sluchu. Ale je to její práce, její nejbystřejší poslání. Snažím se vůči ní být poctivá, neustrnout, být všímavá.“

++++

Podívej se z okna
Smrt na stromě zraje
A tam
Pod ní
na stydké zemi
první její plody
v bláhové tuše
že ještě
Chvilí
než pokryje je
Hrob zimy

V domě Marie Ernst

Kmeny prorostlé zdívem
v kloubech zakřiknuté
tam kde byla ložnice
čichá paměť
Nevydává
ani hlásku
Za to v koruně stromu
Poslouchej
zpívá či si hlas
ukolébavku

Renata Bulvová,
sb. Drny

Noc tančí sama

Co jsem viděl?
Obezdné ticho
rudé nehty svíc
a poškrábanou tmu
Žulu s letopočty
a sepnuté paže cypřišů
Nedopočítané počty
a v rohu
čerstvou tlamu
mlsné se usmívát
přes zeď
do ulice

Zbyněk Ludvík Gordon,
sb. Ve spárech holubice

...

Večerní bary lidí rvou,
vždy bledě jasné, jasné bledé;
před šavlí v křoví hochs zebe.
Zmáhá tvář bíle umrlou.
Jas měsíce mu doprovodí
ten mírný pohup blízký lodí.
Stříbří i návštěvníky kin
vracející se – – – no domů
spadnout v lokty bůhví komu,
kdo nepil sexuální blín
a nyní přetrpěl, co nechtěl.
Spálená jiška táhne se z těl.
Jak by na všem lpěl pach vody,
v níž sprej hnutí v krizi sody
syčí. A tělo hlavně v... (kých)
v těch sigrácích fašistických –
smrad v poklopu nesvobody.

...

Milan Šedivý,
sb. Bácl, část 1. zpěvu

Veronika Tilšerová
(*1992 Slatiňany, žije v Praze)

vystudovala Střední uměleckou školu Václava Hollara v Praze a následně bakalářské studium na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem. Aktuálně studuje magisterské studium tamtéž.

Mít či být

Fenomén 90. let – zahradní plastová židle z dubového dřeva. Objekt, instalace a autorská kniha. Projekt vznikl jako bakalářská práce v ateliéru Vizuální design. Autorka se pohybuje na pomezí volného umění a vizuální komunikace. Zabývá se tématem vlastnictví, hodnot, řemesla a času. Dílo získalo ocenění Dobrý studentský design v rámci Národní ceny za studentský design 2016 a bylo představeno na Designbloku, mezinárodní přehlídce designu.

